

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Створення сприятливого для життя людей навколишнього природного середовища повинно бути головною метою формування, модернізації екологічного права і законодавства та всіх заходів на захист природи. Національні, державні, громадські пріоритети в природокористуванні повинні зводитися до задоволення потреб громадян у природних благах, в створенні належного середовища життєдіяльності в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь, що впливає з норм Конституції України, з численних відповідних норм законів, з інших нормативних правових актів, що складають вітчизняну правову систему.

Віддаючи належне роботам зазначених та інших учених, слід визнати, що рівень наукового дослідження саме правового захисту природних ресурсів України видається недостатнім.

Міжнародним правом передбачаються використання державою природних ресурсів для задоволення потреб своїх громадян, недопущення зі своєї території транскордонним забрудненням. Піклуючись про природу всієї Землі, усвідомлюючи тривогу за її природне благополуччя, не можемо забувати про власні екологічні інтереси – право кожного на сприятливе навколишнє природне середовище, включаючи чисте повітря і придатну для пиття воду, на достовірну інформацію про їхній стан і прийняті для їх поліпшення заходи. Українське право займає чіткі позиції щодо виконання основних екологічних вимог шляхом прийняття законів про оцінку впливу на довкілля, про природно-заповідний фонд України тощо.

В умовах видимої вичерпаності мінеральних земних запасів і планованого переділу вуглеводневої сировини захист національних інтересів набуває важливе значення. Ми повинні ґрунтуватися на конституційному положенні про те, що забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави. Тому справедливо включати природні багатства в невід'ємну і важливу складову соціальної політики України, спрямованої на створення умов, що забезпечують гідне життя і вільний

розвиток людини. Проголошена відповідальність суспільства, держави, людства за природні компоненти життя не тільки сьогодення, а й майбутніх поколінь, за забезпечення соціальної справедливості передбачає «золоту середину» у використанні публічно-правових і приватноправових засобів впливу на забруднювачів природного середовища, на екологічних правопорушників.

Україна 6 липня 1999 р. ратифікувала Орхуську конвенцію про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень і доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля від 25 червня 1998 р. На наш погляд, у теперішній час в інтересах підвищення авторитету і престижу України краще активізувати судово-правову реформу і виконувати міжнародні вимоги.

Український законодавець і еколого-правова наука відкинули законопроекти про екологічну культуру і екологічну освіту, про екологічну безпеку і про екологічний контроль у зв'язку з відсутністю в них механізмів встановлення і забезпечення відповідних правовідносин, нових повноважень, прав і обов'язків, нових предметів правового регулювання в порівнянні з вже існуючими.

Таким чином, національні інтереси в галузі природокористування полягають у захисті природних ресурсів від забруднення і від марнотратства з метою задоволення потреб людей у сприятливому навколишньому природному середовищі.